

päti stratu maďarského štátneho občianstva, kdežto proti národnosti nie. Tieto diškrepancie sú zrejme i laikovi. Pravda, rozdiel medzi návrhovým a nenávrhovým deliktom v celej jeho hĺbke a možnosť straty štátneho občianstva s dôsledkami, — v živote často veľmi krutými, — dostatočne pochopí len právnik. Pred uzákonením zák. čl. V/1941, s ohľadom na obsah slávnostného vyhlásenia zák. čl. XLIV/1868 dalo sa očakávať, že i v Maďarsku, — po zák. čl. III/1921, ktorým práve nastala rozoberaná diškrepancia, — zavedú rovnosť čo do trestnej ochrany štátneho národa s národnosťami. Dalo sa to očakávať už s ohľadom na spomenuté slávnostné vyhlásenie, že sa to uskutoční alebo tak, že trestná ochrana štátneho národa maďarského, — zdôrazňujem národa a nie štátu, — sa vyjme z §§ 7 a 8 zák. čl. III/1921, vhodným spôsobom aj z § 8 zák. čl. XIII/1939 a spoločne sa uzákoní trestná ochrana maďarského ostatnými národnosťami v osobitnom zákone, s rovnakými sankciami, — lebo kde sú rovnaké povinnosti, tam sa pýtajú aj rovnaké práva, — alebo že sa trestná ochrana národnosti uzákoní síce osobitným zákonom, ale so sankciami, ktoré budú aspoň približne tie isté, ako pri ochrane maďarského národa. U nás je zásada rovnosti dôsledne prevedená, v našich predpisoch niet ani najmenej diškrepancie medzi trestnou ochranou štátneho národa a ostatných národností.

A tak záverom: Zák. čl. V/1941 s nášho právnického stanoviska, — vychádzajúc zo slovenského práva, — nie je novum, lebo my ani čo do trestnej ochrany nerobíme rozdiel medzi našim národom slovenským a medzi ostatnými národnosťami. Konštatujeme, že vydaním citovaného zákonného článku diškrepancia medzi trestnou ochranou maďarského národa a ostatných národností v Maďarsku zavedená zák. čl. III/1921 nebola odstránená, ale trvá ďalej.

Prof. Dr. Rudolf Rauscher.

Dňa 7. novembra t. r. zomrel profesor brnenskej právnickej fakulty Dr. Rudolf R a u s c h e r.

Hoci umrel v pomerne mladom veku 45 rokov, vykonal zosnulý veľký kus práce a na poli právne-historickej vedy zanechal hlbokú brázdú, Rauscher bol človekom výnimočnej pracovitosti a jeho vedecké záujmy boli široké. Pritom bol i dobrým pedagógom a organizátorom vedeckej práce. Svoju vedeckú činnosť začal v r. 1919 článkami z dejín českého a nemeckého verejného práva, avšak jeho záujem sa skoro sústredil na menej preskúmané pole dejín súkromného práva. Výsledkom boli jeho cenné práce o »zvolenej postupnosti«

(1921), o dedičskom práve (1922) a o rukojemstve (1923) tak isto ako článok, venovaný otázke o význame judikatúry zemského súdu pre vývoj súkr. práva (1927, Pocta Dąbkovského). R. 1925 uverejnil prácu o volebných kapituláciách a korunačných reverzoch panovníkov v štátoch strednej Európy a tým sa začína druhé obdobie jeho vedeckej činnosti. Rauscher prechádza pomaly k systematickému štúdiu dejín trestného práva a počínajúc r. 1927 uverejňuje celú sériu prác z tohto oboru (Usmrčení človeka, 1927, Urážka na cti, 1928, O krádeži a loupeži, 1929). Štúdium dejín trestného práva priviedlo ho i k štúdiu složitého problému o vzniku osobitného trestného súdnictva a tr. súdneho poriadku. Touto otázkou (najmä o t. zv. nároku) zaoberal sa už v knihe o krádeži a lúpeži a tejto otázke sú venované aj jeho cenné pojednania »Ke vzniku popravců a opravců« (1930), Zemští konšelé v čes. právu 13—14 st. (1933) a »O popravčí knize pánů z Rožmberka« (1934). Boly to zrejme čiastočné výsledky jeho sústavnej práce o dejinách českej súdnej organizácie, práce, ktorú nestihol už vydať.

Pôsobenie na Slovensku priviedlo Rauschera k štúdiu otázok z právnych dejín slovenských. Základnej otázke o pomere práv. dejín slovenských k dejinám práva v strednej Európe sú venované jeho práce »Slovenské pr. dějiny v rámci dějín práva v stř. Evropě« (1927) a »Uherské a slovanské pr. dějiny« (1933). Ten istý problém snažil sa R. osvetliť aj v článkoch »O rodinném nedílu v čes. a uherském právu« (1928), O bratrské adopci (1928), O Regestru Varadinském (1929) a v príspevku »K dějinám t. zv. svodu práva čes. a uherského« (1935).

Popri monografickom štúdiu jednotlivých otázok právnych dejín našiel Rauscher dost času aj pre činnosť vydavateľskú. Po každej stránke výborné je jeho vydanie osvetimských a zátorských súdnych kníh z r. 1440—1562 (Praha 1931). Prípravné štúdie k tejto edícii uverejnil R. v počtách Kaprasovi a Friedrichovi (1930). Spolupracoval tiež na edícii Žilinskej knihy (1933) a pripravoval vydanie českých súdnych kníh XVI. st. (cenné poznámky o tejto otázke formuloval v článku »O nálezech zem. soudu čes. XVI. st.« 1933) a privilegií mesta Bratislavy (viď jeho článok v »Bratislave«, 1937).

Svedectvom jeho pedagogického úsilia sú jeho učebnice dejín právnych prameňov na Slovensku (1930) a dejín súkromného a verejného práva v str. Európe (1934, 1935). Pre širšie obecnosť podal zosnulý cenný prehľad slovenských pr. dejín v článku, uverejnenom v Čsl. Vlastivede a prehľad vývinu banského práva na Slovensku (Pr. obzor 1927). Zaslúhuje zmienky tiež prehľad literatúry českých a slovenských pr. dejín za 1918—1928 r., ktorý podal R. v I. roč. Przewodníka hist.-právneho (1930) a prehľad a zhodnotenie životnej práce K. Kadleca, M. Stiebra, O. Balzera a A. Randu.

Treba konečne vyzdvihnúť aj činnosť zosnulého ako organizátora vedeckej práce. Mal vzácny dar vštepiť študujúcej mládeži lásku k svojmu predmetu a priviedol mnohých k vedeckej práci. Trvanlivým svedectvom toho sú »Práce zo seminára dejín práva v strednej Európe«, ktoré (od r. 1931) vydával a v ktorých boli uverejnené práce Š. Lubyho, B. Voborníka, J. Karpata a R. Stanislava. Svoje organizačné schopnosti uplatnil. Rauscher i ako riaditeľ »Ústavu slovan-ských práv« na právnickej fakulte v Bratislave.

Nebohý prof. Rauscher ostane ako človek v dobrej pamäti tých, ktorí mali príležitosť dostať sa s ním do bližšieho osobného styku. J. M.

Juraj Sujan:

Trestné oznámenia a obecné svedectvá.

Už v riadnom trestnom pokračovaní súd veľmi pociťuje, ak žandárstvo, polícia a notári nevykonajú svoju úlohu, spojenú s trestným pokračovaním, spoľahlivo a správne. Avšak pri súdení trestným rozkazom a pri súdení v neprítomnosti obžalovaného kontumačným rozsudkom nedostatočná práca týchto úradných orgánov zrovna znemožňuje používanie týchto druhov zjednodušeného a urýchleného súdenia trestným súdom. Preto chceme poukázať aspoň na hlavnejšie nedostatky žandárskych trestných oznámení a notárskych obecných svedectiev o osobných a majetkových pomeroch obvinených osôb, a to najmä s ohľadom na súdenie trestnými rozkazmi a kontumačnými rozsudkami. Na konci chceme potom označiť i cestu k náprave.

Trestné oznámenie.

Často sa stáva, že už generálie obvinených nie sú úplné v podaných trestných oznámeniach, najmä čo sa týka údajov o pobyte obvinených a ich majetkových pomeroch. Nesprávny alebo neúplný údaj o pobyte obvineného znemožňuje, alebo aspoň sťažuje doručenie súdnych spisov a nedostatok údajov o majetkových pomeroch, alebo prípadne zlý údaj o týchto pomeroch, menovite ak je tento údaj nesprávny aj v obecnom svedectve, prekáža súdu rozhodnúť o vymožiteľnosti alebo nevymožiteľnosti trov trestného pokračovania. Je síce pravda, že v jednoduchších trestných prípadoch najčastejšie nebudú nijaké trovy trestného pokračovania, ale vždy pôjde aj o trovy, ktoré azda vzniknú v budúcnosti, ako napr. trovy výkonu trestu na slobode, alebo trovy eskortovania. A tieto trovy môžu dakedy reprezentovať i značné sumy a aj ohľadne týchto trov musí súd už vopred rozhodnúť, či sú vymožiteľné alebo predbežne snáď nevymožiteľné.

Najhoršie je to však s druhou čiastkou trestných oznámení, ktorá má obsahovať stručné uvedenie skutkovej podstaty